15/09/2024

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής Μετά την Ύψωση

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή Μετά την Ύψωση, Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Μκ. η΄ 34-θ΄ 1 (15-09-2024)

Πρωτότυπο Κείμενο

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με, καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ

ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

Νεοελληνική Απόδοση

Είπε ο Κύριος: «Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει το σταυρό του κι ας με ακολουθεί. Γιατί όποιος θέλει να σώσει τη ζωή του θα τη χάσει· όποιος όμως χάσει τη ζωή του εξαιτίας μου και εξαιτίας του ευαγγελίου, αυτός θα τη σώσει. Τι θα ωφεληθεί ο άνθρωπος, αν κερδίσει ολόκληρο τον κόσμο αλλά χάσει τη ζωή του; Τι μπορεί να δώσει ο άνθρωπος αντάλλαγμα για τη ζωή του; Όποιος, ζώντας μέσα σ΄ αυτή τη γενιά την άπιστη κι αμαρτωλή, ντραπεί για μένα και για τη διδασκαλία μου, θα ντραπεί γι΄ αυτόν και ο Υιός του Ανθρώπου, όταν έρθει με όλη τη λαμπρότητα του Πατέρα του, μαζί με τους αγίους αγγέλους». Τους έλεγε ακόμη ο Ιησούς: «Σας βεβαιώνω πως υπάρχουν μερικοί ανάμεσα σ΄ αυτούς που βρίσκονται εδώ, οι οποίοι δε θα γευτούν το θάνατο, πριν δουν να έρχεται δυναμικά η βασιλεία του Θεού».

Ο σταυρός του αληθινού μαθητή

Η Εκκλησία επέλεξε για την Κυριακή μετά την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού, ένα απόσπασμα από τον Ευαγγελιστή Μάρκο που αναφέρεται στο σταυρό και που καλείται να φέρει στους ώμους του ο αληθινός μαθητής του Χριστού και κατ’επέκταση κάθε Χριστιανός, για να κερδίσει την αληθινή ζωή. Μετά το θαύμα που έκαμε και χόρτασε το πλήθος των ανθρώπων που τον ακολουθούσαν, μίλησε με τους Μαθητές του για το Πάθος και την Ανάστασή Του. Απευθυνόμενος κυρίως προς τους μαθητές Του, παρουσία και πολλών άλλων, τους προειδοποίησε ότι «όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει το σταυρό του κι’ ας με ακολουθεί» (Μαρκ.8,34). Ο Ιησούς μας προσκαλεί να Τον ακολουθήσουμε, χωρίς βία και εξαναγκασμό και χωρίς καμιά δημαγωγική υπόσχεση. Θέτει όμως ως προϋπόθεση της συμπόρευσής μας μαζί Του την ελευθερία μας. Χωρίς την ελευθερία μας η πορεία μας αυτή προς τον Χριστό είναι άκυρη. Όταν κάνουμε λόγο για ελευθερία πρέπει να την τοποθετούμε πάντοτε μέσα στα πλαίσια της σχέσης του ανθρώπου με τον Τριαδικό Θεό. Διότι η ελευθερία μας ξεκινά από την ελευθερία του Θεού Πατέρα που από ανιδιοτελή αγάπη γεννά τον Υιό και εκπορεύει το Άγιο Πνεύμα. Έτσι δημιούργησε και τον άνθρωπο από αγάπη και ελεύθερα. Μόνο ότι γίνεται από τέλεια αγάπη είναι και τέλεια ελεύθερο. Γι’ αυτό ο άνθρωπος μόνο όταν νοιώσει την τέλεια αγάπη του Θεού προς αυτόν και καλλιεργήσει και αυτός την ίδια αγάπη προς τον Θεό νοιώθει ελεύθερα.

Όπου συμπίπτει η τέλεια αγάπη Θεού και ανθρώπου εκεί υπάρχει και η τέλεια ελευθερία του ανθρώπου. Έχουμε όλη την ελευθερία που μας χρειάζεται για την πλήρη εξέλιξη της ύπαρξης μας. Αρκεί να δεχόμαστε και να προσφέρουμε αγάπη. Ο Θεός δεν μπορούσε να δημιουργήσει ανθρώπους ρομπότ, γιατί το μεγαλείο της αγιότητας στηρίζεται στην ελευθερία. Ο Χριστός προτίμησε να θυσιάσει τη ζωή Του παρά να παραβιάσει και να εκμηδενίσει την ελευθερία του ανθρώπου. Βέβαια ο Θεός μπορούσε να μας κάνει αναγκαστικά Αγίους. Όμως αγιότητα χωρίς ελευθερία είναι ανύπαρκτη, διότι « σκοπιμότητα και αγιότητα είναι αδιανόητες». Αποτελεί πραγματικό δυστύχημα γι' αυτούς που έστω και από καλή διάθεση και πρόθεση θέλουν να επιβάλλουν την αγιότητα με τη βία. Αυτοί δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να καταστρέφουν το έργο του Θεού. Μόνο η αληθινή ελευθερία είναι εκείνη που κάνει τον άνθρωπο κατά χάρη θεάνθρωπο. Οπότε όποιος διαλέγει ελεύθερα την πορεία του Χριστού σηκώνει το σταυρό του. Βρίσκεται συνέχεια σε μια στάση μάχης, η οποία όμως είναι η πιο ταιριαστή στάση για κάθε αληθινό και ελεύθερο άνθρωπο. Εκείνος που θέλει να τον ακολουθεί ως μαθητής Του, ας διακόψει κάθε σχέση με τον διεφθαρμένο από την αμαρτία εαυτό του και ας πάρει τη σταθερή απόφαση να σηκώνει καθημερινά τον σταυρό του, και τότε ας τον ακολουθεί. Διότι, όποιος θέλει να σώσει την πρόσκαιρη ζωή του, θα χάσει την αιώνια ζωή. Όποιος όμως χάσει και θυσιάσει τη ζωή του για Αυτόν και το Ευαγγέλιό Του, αυτός θα σώσει την ψυχή του και θα κερδίσει την αιώνια μακαριότητα. Τι νόημα έχουν τα λόγια αυτά του Κυρίου; Γιατί ο Κύριος ζητά από όλους τους μαθητές του να σηκώνουν διαρκώς ένα σταυρό; Για να κατανοήσουμε το νόημα των λόγων αυτών του Κυρίου θα πρέπει να δούμε πότε ο Κύριος είπε τα λόγια αυτά. Τα είπε ακριβώς μετά από την ώρα εκείνη που ο απόστολος Πέτρος με έντονο τρόπο προέτρεψε τον Κύριο να μην πάει στην Ιερουσαλήμ, να αποφύγει το Πάθος και το σταυρικό θάνατο. Τότε ο Κύριος μπροστά στους μαθητές επέπληξε τον Πέτρο και του είπε: «ύπαγε οπίσω μου, σατανά» (Ματθ. ις΄ 23). Διότι ο Πέτρος δεν μπορούσε να κατανοήσει εκείνη την ώρα ότι χωρίς τον σταυρικό θάνατο του Κυρίου δεν θα σωζόταν το ανθρώπινο γένος. Αμέσως λοιπόν μετά ο Κύριος προσκαλεί τους μαθητές του και τα πλήθη και μπροστά σε όλους λέει ότι όχι μόνον ο ίδιος πρέπει να σταυρωθεί, αλλά και ότι κανείς δεν μπορεί να σωθεί παρά μόνον αν σηκώσει ο καθένας τον δικό του σταυρό και Τον ακολουθήσει όπως το πρόβατο τον ποιμένα, όπως ο δούλος τον κύριό του, όπως ο στρατιώτης τον βασιλέα, ακολουθώντας τον ίδιο δρόμο. Ο Χριστός καλεί κάθε μαθητή και κάθε άνθρωπο, να πάρει τη σημαντική και ταυτόχρονα δύσκολη απόφαση. Να γίνει αληθινός μαθητής και να υπερβεί εαυτό. Γιατί ο άνθρωπος, απομακρυσμένος από το Θεό, βλέπει τα πάντα εγωκεντρικά. Πρέπει να κάνει πράξεις που αναιρούν το «εγώ» του. Δεν είναι απλώς μια εσωτερική μεταστροφή, μια συναισθηματικού χαραχτήρα αλλαγή

τρόπου σκέψης, αλλά μια πράξη γεμάτη σταυρικά στοιχεία.

Συνεχίζοντας ο Χριστός τη διδασκαλία του και απευθυνόμενος προς τους μαθητές του, αναφέρεται στη στενή σχέση που αυτοί πρέπει να έχουν με το διδάσκαλό τους. Τους προειδοποιεί ότι «όποιος, ζώντας μέσα σ' αυτή τη γενιά την άπιστη και αμαρτωλή, θα ντραπεί για μένα και για τη διδασκαλία μου, θα ντραπεί γι' αυτόν και ο Υιός του ανθρώπου όταν έλθει με όλη τη λαμπρότητα του πατέρα του μαζί με τους αγίους αγγέλους» (Μκ 8,38). Πρέπει να προσέξουμε από τα λόγια αυτά του Ιησού: Πρώτο, τη λέξη «ντρέπομαι», που ουσιαστικά σημαίνει πως όποιος ντρέπεται τόσο πολύ για τον Ιησού και τη διδασκαλία του είναι σαν να τον αρνείται. Δεύτερο, το ότι ο «Υιός του ανθρώπου», δηλαδή ο Ιησούς Χριστός, θα κρίνει όσους τον αρνηθούν. Η κρίση αυτή θα πραγματοποιηθεί όταν έρθει οριστικά κι αμετάκλητα η Βασιλεία του Θεού. Αυτό τονίζει ὁ Ιησούς στον τελευταίο στίχο της περικοπής, όπου χαρακτηριστικά προειδοποιεί: «Σας βεβαιώνω πως υπάρχουν μερικοί ανάμεσα σ' αυτούς που βρίσκονται εδώ, οι οποίοι δε θα γευτούν το θάνατο πριν δουν να έρχεται δυναμικά η Βασιλεία του Θεού» (Μκ 9,1). Με τα λόγια αυτά ο Ιησούς διευκρινίζει ότι ο «Υιός του ανθρώπου», δηλαδή ο Χριστός, είναι ο μοναδικός δρόμος που οδηγεί τον αληθινό μαθητή στη Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Αυτή η ευαγγελική περικοπή, μας βοηθά να καταλάβουμε ότι ο «Υιός του ανθρώπου» δεν είναι άλλος από τον Ιησού, που υποφέρει και σταυρώνεται για τη σωτηρία των ανθρώπων. Οι άνθρωποι πλέον γνωρίζουν το Χριστό, ζουν μαζί του και ακούν τη διδασκαλία του. Άρα είναι σε θέση να δουν με τα μάτια της καρδιάς τους τον Υιό του Θεού και να ζήσουν μέσα στη Βασιλεία του από τώρα. Δεν πρόκειται για ουτοπία αλλά για μια χειροπιαστή πραγματικότητα, όπως αυτή που έζησαν οι τρεις μαθητές του Ιησού, ο Πέτρος, ο Ιάκωβος κι ο Ιωάννης, οι οποίοι κατά τη Μεταμόρφωση του Κυρίου είδαν το δοξασμένο Ιησοῦ Χριστό, τον Υιό του Θεού (Μκ 9,2-10).

Οι πιστοί σήμερα μαθητές του Χριστού τον αναγνωρίζουν μεταμορφωμένο κάθε φορά μέσα στη Θεία Λειτουργία ως το εσφαγμένο αρνίο που θυσιάζεται υπέρ του κόσμου. Τη Βασιλεία του Θεού τη βιώνουν κι αυτή κάθε φορά μέσα στη Θεία Λειτουργία. Γιατί η Εκκλησία στη Θεία Ευχαριστία ζει εν Χριστώ στο παρόν προκαταβολικά το μέλλον της μεταμορφωμένης δημιουργίας. Προγεύεται τη Βασιλεία του Θεού. Το μεσοδιάστημα από την Ανάσταση του Χριστού μέχρι τη συμπαντική, την καθολική Ανάσταση η παρουσία των πιστών καλείται να είναι αναστάσιμη, ν' αποτελεί δηλαδή ασυνθηκολόγητη ρήξη με τις δυνάμεις του θανάτου. Αυτή η ρήξη οδοποιεί τη ζωή για την έλευση της Βασιλείας. Όμως, παρόλο που είναι πραγματική ρήξη, δε γίνεται με τον τρόπο της τυραννίας. Γίνεται, ή καλύτερα καλείται να γίνεται, με τον τρόπο της αυταπάρνησης. Η αγάπη υπάρχει μόνο ως θυσιαστική κίνηση, μόνο ως στάση αυτού που σταυρώνεται κι όχι

αυτού που σταυρώνει. Αυτό σημαίνουν τα λόγια του Χριστού: «όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει το σταυρό του...» (Μκ 8,34). Αμήν.